

Elektronski peljar

Navigacijski programski paket NAV2001

besedilo: MARKO JEKLAR

Najprej nekaj osnovnih pojmov. Govor je o programu, ki teče na PC-kompatibilnih računalnikih. Na barki bo to verjetno prenosnik. Na digitalni karti spremljamo svojo pozicijo (hitrost, kurz) in načrtujemo plovbo (razdalje, azimute in potrebne čase do posameznih točk). Povezava z avtopilotom omogoča samodejno krmarjenje po načrtovanih poteh.

Te funkcije bolj ali manj obvlada vsak navigacijski program. Kljub temu obstajajo med njimi ogromne razlike!

Rastrske ali vektorske karte?

Vem, sliši se zapleteno, a ni. Na ekranu je pomorska karta in na njej naša barčica. To je običajno digitalizirana (skenerana) "papirnata" karta. Postopek je preprost, vendar precej zamuden. (Če doma nimate optičnega čitalnika, ga ima gotovo sosed. Toda če mu boste prinesli vse svoje pomorske karte, se bodo sosedski odnosi zagotovo ohladili ...) S tako digitaliziranimi kartami tudi pri rabih kaj hitro pride do težav. Predstavljajte si, da vsako od "papirnatih" kart lahko gledate samo skozi okvir v velikosti ekrana. Duhamorno. Kart tako rekoč ni mogoče pomanjševati! Vse naštetu velja za rastrske karte.

Vektorske karte so izdelane iz rastrskih. Vmes je še zamuden in drag postopek vektorizacije. Rezultat je karta, ki se navidez ne razlikuje veliko od rastrske – pogosto se zdi celo skromnejša, saj vsebuje nekoliko manj nepomembnih podrobnosti, zato pa ima nekaj zelo lepih lastnosti. Prva je že omenjeno povečevanje in pomanjševanje. Odvisno od trenutnih potreb lahko opazujete vso jadransko obalo, ali pa se čez ves zaslon kaže drohčen zaliv ali luka!

Poleg tega so v karti shranjeni podatki o vsakem objektu. Z drugimi besedami: program zna poiskati in pokazati katerokoli ime (kraj, zaliv, otok)! Izbiramo lahko med objekti na karti, ki nas zanimajo, in "ugasnemo" nezanimive, denimo globine nad 20 metrov.

Če povzamemo: programi, ki prikazujejo rastrsko kartografijo, so dokaj preprosti in poceni. Na voljo so celo zelo uporabni preizkusni programi (ang. shareware), vendar so omejeni z omejenimi lastnostmi rastrskih kart. Poleg naštetega zasedejo veliko prostora na disku.

Vektorska kartografija je draga. Programi so zapletenejši, vektorizacija pa je draga.

Nav2001 je vektorski program. Že na prvi pogled ličen izdelek se kot takšen izkaže tudi pozneje. Zagrebčani so se potrudili. Karta obsega vso

slovensko in hrvaško obalo z otoki. Pohvaliti gre ažurnost podatkov. Vnesli so tudi nesrečno povozeno bojo Pomorske biološke postaje Piran in vse oznake plovniških kanalov v Luki Kopet. Vse pomorske signalne luči utripajo, s klikom na posamezno pa dobimo njene karakteristike. Ko vnesemo podatke o naši barki ter priključimo GPS-sprejemnik in avtopilot, se pokaže prava moč programa. Vrh drobnega rdečega trikotnika prikazuje premec barke. Na konzoli na levi strani ekrana opazujemo vse navigacijske parametre ter razdalje in azimute do poljubnih točk. Zelo preprosto načrtujemo poti, s to omejitvijo, da nam program ne dovoli načrtovanja plovbe po plitvinah, pri čemer upošteva podatek o ogrezu naše barke!

Uporabimo lahko različne alarme: prevelika hitrost (koče), približevanje navigacijski točki, sidrni alarm in celo nevarnost plitvine – zelo dobrodošlo v primeru okvarjenega ali izključenega sonarja.

Nav2001 je več kot to. Vsebuje tudi veliko podatkovno zbirko. Poleg možnosti iskanja in prikazovanja na karti je tu še 800(!) posameznih načrtov luk, marin, zalivov in fotografij z izčrpnimi pojasnili. Spet moramo pohvaliti ažurnost (telefonske številke slovenskih marin so točne). Poleg navigacijskih informacij so tu še turistične informacije (obratovalni časi, zgodovina ...). Vem, da sem že precej podoben trgovcem s TV-prodaje, toda seznama še ni konec: program ponuja pomorske oznake, oznake plovil, lestvico stanja morja, obsežen hrvaško-angleški slovar, podrobne postopke prve pomoči, hrvaške praznike...

In kje je limona?

Nemodularnost in cena. Nav2001 je zaključena celota. Ničesar ne moremo odzvati ali dodati, vendar se avtorji obvezujejo, da bodo poskrbeli za vzdrževanje in nadgradnjo. Običajno ni tako.

Cene

V ZDA znaša cena vektorskega programa približno 500 dolarjev. Vektorske karte, ki pokrivajo Jadran, stanejo dodatnih 500 dolarjev. Za Nav2001 boste pri zastopniku (s popustom za Slovence in Hrvate) odšteli 240.000 tolarjev, tej vsoti pa je treba dodati še davek. Povsem primerljivo. Dejstvo je, da gre za kakovosten izdelek, ki ponuja resnično veliko. Če bi bil modularen, bi bil seveda cеноvno sprejemljivejši.

Sicer pa še vedno lahko pozvonite pri sosedu s kartami in najmanj zabojem piva v naročju... ☺

"Hej stari, si slišal za novi hrvaški chart plotter (navigacijski program)? Krasna stvar, ampak predraga!"
"Slišal, videl in preizkusil. Drag, vendar ne predrag. Če te zanima moje mnenje, prisluhni."

Prodaja za Slovenijo:
Zalažba Pisanica
Geonavtika
knjigarna in kavarna
Kongresni trg 1,
Izujljana,
Tel.: 01 252 70 27